

۱۲۷۹۷۵۹

دین و چالش‌های جهان معاصر

پاسخ به پرسش‌های اعتقادی، علمی، فلسفی و ...

دفتر اول

سرشناسه : گواهی، عبدالرحیم، ۱۳۲۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : دین و چالش‌های جهان معاصر: پاسخ به پرسش‌های اعتقادی،
 علمی، فلسفی و ... / مؤلف عبدالرحیم گواهی و دیگران.
 مشخصات نشر : تهران: کلیدر، ۱۳۹۳ -
 مشخصات ظاهری : ج.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۵۰-۹۸-۴:۱ ج. ۲۰۰۰۰ ریال؛ ج. ۲: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۵۰-۹۷-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : دین -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها
 موضوع : اسلام -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها
 موضوع : اسلام -- عقاید -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها
 ردیفی کنگره : ۹۱۳۹۳/BL۴۸ گ. ۸۷
 ردیفی دیوبند : ۲۰۰
 شماره کتابخانه ملی : ۳۵۶۸۵

انتشارات کلیدر

کلیدر

دین و چالش‌های جهان معاصر (دفتر اول)

مؤلف: دکتر عبدالرحیم گواهی و دیگران

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

چاپ: شریعت

قیمت: بیست و پنج هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۵۰-۹۸-۴

حق چاپ و نشر برای مؤلف محفوظ است

فهرست مطالب

مقدمه

معرفی اساتید

فهرست تفصیلی سلسله‌ها و اسامی

فصل اول

فصل اول: آفرینش انسان و جهان

فصل دوم: دین و دینداری

فصل سوم: اسلام

فصل چهارم: قرآن

فصل پنجم: پیامبر (ص)

فصل ششم: امامت

به نام خداوند جان و خرد

قریب به یک قرن پیش استاد شهید مرتضی مطهری (اعلی الله مقامه) در مقدمه کتاب شریف «عقل الهی» نوشت:

این بنده از حدود سیست سال پیش که قلم به دست گرفته مقاله یا کتاب نوشته‌ام تنها چیزی که هم نوشته‌هایم آن را هدف قرار داده‌ام حل مشکلات و پاسخگویی به سؤالاتی است که در زمینه مسائل اسلامی در عصر ما مطرح است...

دین مقدس اسلام یک دین ناساخته است. حقایق این دین تدریجاً در نظر مردم واژگونه شده است و علت اساسی ریز گروهی از مردم تعلیمات غلطی است که به نام دین داده می‌شود. این دین مقدس در حال حاضر بیش از هر چیز دیگر از ناحیه برخی از کسانی که مدعی حمایت از آن هستند ضربه و صدمه می‌بیند...

هجوم استعمار غربی با عوامل مرئی و نامرئیش از یک سو، و قصور یا تقصیر بسیاری از مدعیان حمایت از اسلام در این عصر از طرف دیگر، سبب شده که اندیشه‌های اسلامی در زمینه‌های مختلف، از اصول گرفته تا تفویض و رد هجوم و حمله قرار گیرد. بدین سبب این بنده وظیفه خود دیده است که در این توانایی در این میدان انجام وظیفه نماید.

همچنان‌که در برخی از نوشته‌های خود یادآور شده‌ام انتشارات مذهبی ما از نظر نظم وضع نامطلوبی دارد. بگذریم از آثار و نوشته‌هایی که اساساً مضر و مایه بی‌آبرویی است... متأسفانه اغلب ما، چنان شیفته و عاشق سلیقه [نظریات؟]

خود هستیم که هر کدام فکر می‌کنیم تنها راه صحیح همان است که خود ما یافته‌ایم.

این بنده... تنها چیزی که ادعا دارد این است که برحسب تشخیص خودش، تا حدی که برایش مقدور بوده، در مسائل اسلامی «عقده گشایی» کند و حقایق اسلامی را حتی‌الامکان آن‌چنان‌که هست ارائه دهد و فرضاً که نمی‌تواند جلوی انحرافات علمی را بگیرد، باری حتی‌الامکان با انحرافات فکری مبارزه کند و مخصوصاً مسائلی را که دستاویز مخالفان است روشن کند...» (مرتضی مطهری، *عقده‌های دینی*، انتشارات صدرا، قم، چاپ دهم، شهریور ۱۳۵۷، صص ۸ تا ۱۰).

درس به همین دلایل نیز، بنده و گروهی از شاگردان و همفکران مرحوم استاد جعفری، در این سال‌های اخیر، وقتی دیدیم انواع و اقسام بوق‌های استعماری، استالینیستی و انحرافی (متعلق به کژاندیشانی چون علمای سلفی و وهابی و اصناف از انحراف داخلی و خارجی ایشان نظیر شجاع‌الدین شفاها) بدجوری دیانت و دین‌داری و اسلام و قرآن و پیامبر (ص) و ائمه اهل بیت علیهم‌السلام و بخصوص مکر و مکرر جوانان پاک و معصوم ما را مورد حمله و هجمه بی‌وقفه و غیرمنصفانه حوصله قرار داده‌اند، تصمیم گرفتیم به حول و قوه الهی در حد بضاعت مزجات خویش روی پایگاه اینترنتی «مرکز پژوهش ادیان جهان» خودمان به تعدادی از این ایرادات جدی، و اتهامات به ساحت مقدس دین اسلام و مکتب حق جعفری و اصولاً دین‌داری پاسخ گوئیم تا شاید انشاءالله گوشه‌ای از مسئولیت عظیم الهی خویش را از حق و افشای سخن باطل را اداء کنیم.

دوستان عزیزی که در پاسخ به این سوالات بنده را یاری کردند، به‌ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی، عبارتند از دوست و برادر بزرگوارم جناب آقای مهدی چهل‌تنی (با ۴۶ پاسخ)، استاد فرزانه جناب آقای منوچهر روفی‌سها (با ۶ پاسخ)، و دوست بزرگوار، مدرس و مفسر قرآن، جناب آقای الیاس کلاتری (با ۲۸ پاسخ)، که در کنار ۲۲۵ پاسخ بنده، زمینه چاپ و انتشار این مجموعه ۲۷۵ تائی (در دو مجلد) پرسش و پاسخ‌های اعتقادی - دینی را فراهم آورده‌اند. (شرح حال مختصر هریک از این عزیزان را در صفحات بعد آورده‌ایم).

لازم به ذکر است که همه ما تلاش کرده‌ایم تا هریک از پرسش‌های مطرح شده را حتی‌المقدور به صورتی منطقی و عقلانی، به زبان علمی روز، و با استفاده از دو منبع اصیل اسلامی - قرآن و سنت - و نیز معارف بلند شیعی، تعالیم و آموزه‌های الهی ائمه دین، اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام، و تا جایی که ممکن بود به صورتی مختصر و مفید پاسخ گوئیم. صد البته در بعضی از موارد نیاز به سؤال‌کننده از پاسخ‌های ما قانع نشده و در همان رابطه به طرح اشکالات و سوالات دیگری پرداخته‌اند که در نتیجه ضروری دیده‌ایم بحث را مجدداً در قالب بیشتر پاسخ‌های جدیدی ادامه دهیم که البته در مجموع کلیه این پرسش و پاسخ‌ها روی پایگاه اینترنتی این مرکز به نشانی www.wrtc.ir قرار داده شده‌اند. (در هر شماره از فصلنامه پژوهشی این مرکز نیز تعدادی از پرسش و پاسخ‌های مهمتر بر آن اطلاع‌رسانی و فرزندان عزیز فصلنامه درج شده‌اند).

در مورد جمع‌آوری، دسته‌بندی، تدوین و تنظیم و نحوه ارائه (چاپ) این پرسش و پاسخ‌ها باید یادآور شویم که ابتدا قرار بود سوالات را به همان ترتیب وصول و پاسخگویی در دفترهای ۱۱۰ سال چاپ و منتشر کنیم که بعضی از دوستان، برای استفاده بیشتر خوانندگان، پیشنهاد تقسیم و دسته‌بندی (تبویب یا باب‌بندی) سوالات را دادند که پذیرفته شد. لذا این دفتر با هفده فصل یا عنوان و مجموعاً پرسش و پاسخ فراهم آمد تا انشاءالله در آینده چه می‌شود؟ ما که به سهم خود امیدواریم تا به کمک خداوند تبارک و تعالی ساله بتوانیم دفتر جدیدی از این مجموعه را در اختیار جوانان عزیز، فرهیختگان و دانشگاهیان میهن اسلامی، و خیل عظیم علاقمندان به آموزه‌های اصیل اسلامی و قرآنی قرار دهیم، و سرزمین پاک ایران اسلامی و اذهان مشتاق جویندگان حقیقت و بخصوص فرزندان عزیز این آب و خاک را حتی‌المقدور از آلودگی وجود این همه شبهات و تهمت‌پراکنی‌ها علیه اسلام عزیز و اهل بیت عصمت و طهارت پاک کنیم. درست است که بضاعت ما بسی مزجات است، لیکن، آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید.

بسیار گفته‌اند و شنیده‌ایم: «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقَ، لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ» و لذا مناسب است در اینجا ذکر خیر و تشکری بکنیم از شاگردان، دوستان و همکارانی

که در مرکز پژوهش ادیان جهان ما هر کدام گوشه‌ای از کار را برعهده گرفته و بر دوش کشیده‌اند: از آقای مهندس محمد نعیمی و خانم بزرگوارشان سرکار خانم مونس رحیمیان که از آغاز مسئولیت گردآوری، تایپ، و روی سایت قرار دادن این پرسش و پاسخ‌ها را برعهده داشته‌اند، تا آقای حسین گواهی دانشجوی تیر هوش و عزیزمان در دانشگاه شهید بهشتی که بخش پرسش‌های دانشجویی را هماهنگ کرده‌اند تا آقای مهندس مقداد رحیمیان و همسر بزرگوارشان خانم مهندس سیده فائزه قاضی میرسعید که در بازبینی و ویراستاری کتاب مددکار بوده‌اند، سرکار خانم سیده هلالی و آقای حسن عراقی در مرکز که ویراستاری و صفحه‌بندی نهایی را به پایان رساندند تا دوست و همکار عزیزم آقای دکتر امیرحسین اتابکی که در مقام معاونت پژوهشی مرکز نظارت عالیه چاپ و انتشار اثر را تقبل فرمودند. می‌تواند بر عمر و عزت همگی ایشان و کسانی هم که از قلم انداخته‌ام بیفزاید.

عبدالرحیم گواهی

۱۳۹۳/۰۳/۱۸

فهرست تفصیلی

فصل اول

آفرینش آسمان و زمین

۱. هدف خداوند از خلقت جهان چه بوده است؟ ۲۹
۲. آیا پیدایش جهان مصادف با تولد آدم بوده است؟ ۳۱
۳. چرا هدف از آفرینش انسان بشر خداست؟ ۳۷
۴. علت آفرینش فرشتگان چیست؟ ۴۱
۵. خلقت جهان در چند روز بوده است؟ ۴۵

فصل دوم

دین و دینداری

۶. آیا دین همه ابعاد و کرانه‌های وجودی بشر را می‌شمارد؟ ابعاد مختلف دین چیست؟ ۵۱
۷. از نظر دین اسلام خوشبخت چه فردی است؟ ۵۷
۸. آیا دین برای پرکردن خلا روانشناختی انسان بوجود آمده است؟ ۵۹
۹. آیا هدف دین ایجاد آرامش، شادی و امید در انسانهاست؟ آیا اسلام این زمینه را تواناست؟ ۶۳
۱۰. آیا ایمان مردمان عصر حاضر با مردمان قرن گذشته تفاوت دارد؟ ۶۷
۱۱. نقد نظرات آقای ملکیان در خصوص دین و معنویت. ۷۱
۱۲. آیا محتوای ادیان جهان به اندازه ذرک مردم زمان ارسال پیامبر آن دین بوده است؟ ۹۱
۱۳. چطور قرآن هنوز مطالب تازه دارد؟ ۹۷
۱۴. چرا قرآن و نهج البلاغه هیچگاه کهنه نمی‌شوند؟ ۱۰۱

۱۵. اصل دین اعتقادات است یا احکام؟ ۱۰۷
۱۶. آیا وجود خداوند برای این است که علتی برای مجهولاتمان داشته باشیم؟ ۱۱۱
۱۷. دیدگاه‌های مطرح در خصوص نسبت علم و دین چیست؟ ۱۱۵
۱۸. آیا چارچوب باورهای دینی جایی برای تعقل و بازنگری دارد؟ ۱۱۷
۱۹. نحوه و محدوده به روز شدن ادیان و از جمله اسلام تا کجاست؟ ۱۲۱
۲۰. نگرش اسلام به موضوعات عقل و تقلید، تقابل و محدوده عقل و تقلید در اسلام کدام است؟ ۱۲۵
۲۱. چالش‌های مسلمانان در بهترین حالت کشورهای دنیالو هستند؟ ۱۳۱
۲۲. چرا عقل در خیلی از موارد با دین در تضاد است؟ ۱۴۱
۲۳. نسبت دین به عقل یعنی چه؟ ۱۴۵
۲۴. آیا احکام دین حقوق بشر است یا دین؟ ۱۴۹
۲۵. عقل مادی و عقل دینی چیست؟ ۱۵۳
۲۶. لزوم اثبات عقل چیست؟ احکام دینی چیست؟ ۱۵۵
۲۷. معنای این بیت چیست؟ ۱۵۹
۲۸. اگر عقل کامل است دیگر چه نیازی به دین است؟ ۱۶۳
۲۹. ارتباط دعا با انرژی بیوالکتریک و سایر یکسان دعا در ادیان مختلف چگونه است؟ ۱۶۷
۳۰. ارتباط بی‌دینی با مدرنیسم و مدرنیته چیست؟ ۱۷۳
۳۱. تحریفات بوجود آمده و تناقضات در ادیان ابراهیم چگونه است؟ ۱۷۷
۳۲. ایراد شبهات متعدد در مقاله‌ای که تنوری قبض و بسط شمسیت آقای سروش را به چالش کشیده ۱۸۱
۳۳. آیا اعمال خیر غیرمسلمانان پذیرفته نمی‌شود؟ ۱۹۷

فصل سوم

اسلام

۳۴. چه چیز اسلام خوب است؟ ۲۰۳
۳۵. معنای آزادی در اسلام چیست؟ ۲۱۱
۳۶. چرا بعد از اسلام نیاز به دین جدیدی نیست؟ ۲۱۷
۳۷. آیا پیامبر اسلام برای فقط برای اعراب مبعوث شدند؟ ۲۲۳

۳۸. چرا اسلام دینی جهانی است ولی سایر ادیان محلی هستند؟ ۲۲۵
۳۹. آیا پیامبر اسلام پیامبری جهانی هستند یا فقط برای راهنمایی امت عرب آمده‌اند؟ ۲۲۹
۴۰. چرا اسلام تحریف نشده ولی سایر ادیان تحریف شده‌اند؟ ۲۳۳
۴۱. چرا اسلام آخرین دین است؟ تفاوتش با سایر ادیان چیست؟ ۲۳۷
۴۲. چه قرائت‌هایی از دین پذیرفته است؟ ۲۴۱
۴۳. آیا اسلام دین دست‌وپاگیر و علت عقب‌ماندگی مسلمانان است؟ ۲۴۷
۴۴. آیا اسلام حلقه برای تعقل و بازنگری در دین دارد؟ ۲۵۱
۴۵. چرا برخی احکام و نظرات اسلام با حقوق بشر مغایرت دارد؟ ۲۵۵
۴۶. لزوم سرنگ کردن اسلام با مکاتب دیگر یا منشور حقوق بشر و این قبیل مطالب چیست؟ ۲۶۱
۴۷. در زمان حاضر شرایط آن تاریخی گذشته را نداشته باشد ۲۶۵
۴۸. تغییر احکام دینی در شرایط زمان و مکانی چگونه است؟ ۲۶۹
۴۹. آیا ادیان به اندازه درک مردم زمان رسالت آن پیامبر بوده‌اند؟ چرا اسلام روزآمد می‌شود و سایر ادیان خیر؟ ۲۷۱
۵۰. هویت ما ایرانی است یا اسلامی؟ ۲۷۷
۵۱. برای ما به‌عنوان یک ایرانی پیامبر ایرانی بهتر است یا پیامبر عرب؟ ۲۸۱
۵۲. آیا ایران با آمدن اسلام پیشرفت کرد یا پس‌رفت؟ ۲۸۷
۵۳. آیا اسلام سنت‌های ایرانی را نهی می‌کند؟ ۲۹۵
۵۴. آیا حضرت علی (ع) با شروع جنگ بین اعراب و ایرانیان مخالف بودند؟ ۲۹۹
۵۵. آیا گسترش اسلام در ایران به زور شمشیر نبوده؟ ۳۰۳
۵۶. آیا علم مسلمانان ترجمه همان کتب ایرانیان قبل از اسلام نیست؟ ۳۰۵
۵۷. آیا حمله اعراب به ایران مورد تأیید قرآن بوده؟ ۳۱۱
۵۸. آیا حضرت علی (ع) با شروع جنگ بین اعراب و ایرانیان مخالف بودند؟ ۳۱۵
۵۹. تقابل سنن اسلامی و سنن ایرانی ۳۱۷
۶۰. آیا مجازات‌های اسلام خشن و غیر انسانی است؟ ۳۱۹
۶۱. چرا در قرآن دستور قتل مشرکین و کافرین داده شده است؟ ۳۲۵
۶۲. آیا چنین نیست که گسترش دین اسلام یکسره با شمشیر بوده است؟ ۳۳۳

۶۳. چرا در قرآن صراحتاً به تنبیه بدنی، مجازات‌های سخت، کشتن کفار و دشمنان و کتک‌زدن زنان اشاره شده است؟ ۳۳۹
۶۴. آیا آیات عذاب قرآن نشانه خشن بودن اسلام نیست؟ ۳۴۲
۶۵. آیا در غرب آزادی هست و در کشورهای اسلامی نیست؟ ۳۴۵
۶۶. رابطه دین و دموکراسی چیست؟ ۳۴۹
۶۷. آیا دولت‌های دینی راهی برای رسیدن به دموکراسی دارند؟ ۳۵۳
۶۸. چرا قضاوت در اسلام مثل بسیاری از کشورها بر پایه سیستم هیات منصفه نیست؟ ۳۵۷
۶۹. ممکن است قدری راجع به غدیرخم و سقیفه در تاریخ اسلام توضیح بفرمایید؟ ۳۶۱
۷۰. دینی که انسان را به پیروان خودش را متحد کند چگونه ادعای جهانی بودن دارد؟ ۳۶۷
۷۱. آیا برخی احکام اسلام با روح ما متناقض نیست؟ ۳۷۱
۷۲. پیامبر اسلام (ص) در چه زمینه‌هایی با مردم مشورت می‌کردند؟ ۳۷۵
۷۳. آیا اسلامی سازی علوم می‌دارد؟ ۳۷۷

فصل چهارم

قرآن

۷۴. دلایل عقلی بر حقانیت قرآن و الهی بودن آن چیست؟ ۳۸۵
۷۵. آیا قرآن دچار نوعی تحریف یا حذف و جابجایی آیات شده است؟ ۳۸۹
۷۶. نحوه برخورد با کسی که قرآن را قبول ندارد باید چگونه باشد؟ ۳۹۳
۷۷. چگونگی عدم تحریف قرآن؟ ۳۹۷
۷۸. آیا قرآن برای مردم مکه و اطراف آن ارسال شده است؟ ۴۰۱
۷۹. چرا قرآن خطاب به مردان است؟ ۴۰۵
۸۰. آیا در قرآن آیاتی در مورد امامت وجود دارند؟ ۴۰۹
۸۱. قرآن در مورد علم حضرت علی (ع) چه نظری دارد؟ ۴۱۱
۸۲. ضرورت خواندن قرآن با حزن؟ ۴۱۵
۸۳. چرا با سوزاندن قرآن عذابی نازل نشد؟ ۴۱۷

۸۴. چرا در قرآن کریم واژه شیطان به صورت جمع (شیاطین) ولی واژه ابلیس به صورت فرد وجود دارد؟..... ۴۲۱
۸۵. صراط مستقیم در قرآن..... ۴۲۵
۸۶. ضلال مبین یعنی چه؟..... ۴۲۷
۸۷. چرا نام ائمه در قرآن نیامده است؟..... ۴۲۹
۸۸. «بغی عمد ترونها» در قرآن یعنی چه؟..... ۴۳۱
۸۹. «مجال اوتادا» یعنی چه؟..... ۴۳۳
۹۰. «سان ظلم» و «بار امانت الهی»!..... ۴۳۵
۹۱. آیا حق و مردمان از زنده تر است یا به خدا؟..... ۴۳۹
۹۲. اینکه در آیه گفته شده حضرت عیسی (ع) کلمه خداست یعنی چه؟..... ۴۴۳
۹۳. آیا آتش و سوزن به سوره الرحمن ذکر شده هم نعمت است؟..... ۴۴۵
۹۴. فرح و مرح؛ معیار قبول برای عبور از شادمانی صحیح به ناصحیح چیست؟..... ۴۴۹
۹۵. آیا خداوند به بنی اسرائیل در سرزمین وادکشی داده بود؟..... ۴۵۳
۹۶. آنهایی که ایمان دارند چگونه می توانند ایمان آوردن دعوت شده اند؟..... ۴۵۷
۹۷. آیا قرآن فقط برای متقین است؟..... ۴۵۹
۹۸. حکیم و علیم در کنار هم یعنی چه؟..... ۴۶۳
۹۹. مصیبت ها از جانب ماست یا خدا؟..... ۴۶۷
۱۰۰. علت بهره مندی کفار از نعمات الهی چیست؟..... ۴۷۱
۱۰۱. لطفاً در مورد تناقض آشکار بین دو آیه «اشد علی الکفر» و «رحمة للعالمین» توضیح دهید..... ۴۷۵
۱۰۲. لطفاً در مورد دو خصوصیت مشورت خواهی و یاری دادن مؤمنان در قرآن توضیح بفرمایید..... ۴۷۹
۱۰۳. آیا مردم در قیامت جمع هستند یا در هول و فرار و انزوا؟..... ۴۸۱
۱۰۴. لطفاً در مورد انذار و هدایت پیامبر (ص) در قرآن توضیح فرمایید..... ۴۸۳
۱۰۵. چرا مسلمانان اینقدر گرفتار رنج و جنگ و بدبختی هستند؟..... ۴۸۵
۱۰۶. ترک اولای پیامبر و مقایسه اطلاع از غیب پیامبر و اولیاء..... ۴۸۹
۱۰۷. بالاخره شیطان از عذاب الهی می ترسد یا خیر؟..... ۴۹۳
۱۰۸. لطفاً در مورد سجده سایر موجودات زنده - انسان - به خدا توضیح فرمایید..... ۴۹۹

فصل پنجم

پیامبر (ص)

۱۰۹. آیا پیامبر خلیفه خدا و مردم خلیفه وی هستند؟ ۵۰۳
۱۱۰. دین پیامبر قبل از بعثت ۵۰۷
۱۱۱. لطفاً در مورد عصمت پیامبر «وَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى» توضیح دهید. ۵۱۱
۱۱۲. آیا عصمت پیامبر (ص) با آیه ۲ سوره فتح در تضاد نیست؟ ۵۱۵
۱۱۳. چرا همه پیامبران اولوالعزم از خاورمیانه‌اند؟ ۵۱۹
۱۱۴. انبای پیامبر به ادیان و پیامبران قبلی یعنی چه؟ ۵۲۳
۱۱۵. چرا پیامبر از پیامبر اسلام پیامبری فرستاده نشد؟ ۵۲۷
۱۱۶. چگونه می‌توانیم مطمئن شویم که پیغمبر است؟ ۵۳۱
۱۱۷. امامت پیامبر اسلام در قرآن ۵۳۵
۱۱۸. چرا پیامبر اسلام هم از تعدادی با سنین مختلف داشتند؟ ۵۳۹
۱۱۹. وحی و روایات در پیغمبری ۵۴۳

فصل ششم

امامت

۱۲۰. اثبات عملی حقانیت شیعه ۵۵۵
۱۲۱. سازگاری فقه شیعه با دستاوردهای جدید علم ۵۷۱
۱۲۲. منزلت امام حسین (ع) در نظر شیعه ۵۷۵
۱۲۳. امامت ائمه بر یکدیگر ۵۷۹
۱۲۴. امام چه اثری برای ما انسان‌ها دارد؟ امام غایب چطور؟ ۵۸۱
۱۲۵. خود ائمه که خود را از گناه در امان نمی‌دانند، پس چطور معصومند؟ ۵۸۵
۱۲۶. با توجه به عصمت ائمه، سلوک آنها چه ارزشی دارد؟ ۵۹۳
۱۲۷. آیا عصمت ائمه جعل الهی است؟ اگر بله چرا با ارزش است؟ ۵۹۵
۱۲۸. استغفار امامان معصوم از گناه! ۵۹۹
۱۲۹. واسطه فیض بودن ائمه ۶۰۱
۱۳۰. اکمال دین و اتمام نعمت یعنی چه؟ ۶۰۵

۱۳۱. فضائل ائمه ازلی است یا اکتسابی؟..... ۶۰۹
۱۳۲. آیا امامت موروثی است؟..... ۶۱۵
۱۳۳. چرا نام ائمه در قرآن نیامده است؟..... ۶۱۹
۱۳۴. لطفاً در مورد این سخن حضرت علی(ع) که بدون شناخت ائمه نمی‌توان به بهشت رفت قدری توضیح دهید..... ۶۲۵
۱۳۵. منظر از ناموس خدا و ناموس دهر که به حضرت زهرا(س) گفته می‌شود، چیست؟..... ۶۳۳
۱۳۶. مناقض در زیارت حضرت زهرا(س) و اعتقاد شیعیان نسبت به ایشان..... ۶۳۵